

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ



"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з наукової роботи та
міжнародного співробітництва

Володимир ЄРМАЧЕНКО

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ

робоча програма навчальної дисципліни

Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

усі спеціальності
третій (освітньо-науковий)
усі освітні програми

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

вибіркова
українська

Завідувач кафедри
кібербезпеки та
інформаційних технологій

Сергій ЄВСЕЄВ

Харків
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри кібербезпеки та інформаційних технологій

Протокол № 10 від 05.01.2021 р.

Розробник (-и):

Хвостенко В.С., к.е.н., доц. кафедри КІТ

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

У всьому світі дедалі більшого значення набуває інтелектуальна власність, тому що питома вага прав на інтелектуальні продукти (інтелектуальний капітал) у внутрішньому і зовнішньому товарному обігу не припиняє збільшуватись. Практично будь-який товар і будь-яка послуга, так чи інакше, як одну зі своїх складових мають інтелектуальну власність. Міжнародне право інтелектуальної власності постійно гармонійно розвивається одночасно з розвитком техніки, технології, людських знань і умінь. Сьогодні значення інтелектуальної власності велике, як ніколи. Більше того, є всі підстави сподіватися, що значення інтелектуальної власності буде і далі зростати.

Останнім часом в Україні спостерігається така ситуація, коли ті чи інші нові технології, в тому числі й інформаційні, які розроблені українськими вченими, визнаються іншими державами, стають їх надбанням, а Україна від цього нічого не отримує. Це пояснюється передусім відсутністю чіткого розуміння того, що використання правових механізмів захисту прав. Сфера інтелектуальної власності – це цілий комплекс прав і відносин, з котрого неможливо відокремити будь-яку частину без шкоди для всіх інших. Так, наприклад, авторське право пов'язане з правом на товарні знаки, патентне право дуже часто стикається з авторським правом тощо.

Сучасний інженер повинен володіти не тільки глибокими знаннями у сфері науки і техніки, але також основами правової охорони інтелектуальної власності, не віддаючи своє науково-технічне досягнення іншим через незнання методів його оформлення, охорони і захисту.

Навчальна дисципліна “Інтелектуальна власність та трансфер технологій” є вибірковою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки аспірантів за всіма спеціальностями.

Предметом навчальної дисципліни є відомості про права і пільги авторів винаходів, корисних моделей, промислових зразків, знаків для товарів і послуг, про зміст патентної документації, умови проведення патентних досліджень, складання патентного формуляра і використання патентної інформації, в тому числі при прогнозуванні нової техніки.

Мета навчальної дисципліни – освоєння необхідних знань системи інтелектуальної та промислової власності у винахідницькій та патентно-ліцензійної діяльності, методологічних основ створення об'єктів промислової власності та інженерної психології, захисту патентних прав, міжнародного співробітництва у сфері інтелектуальної власності, авторського права і суміжних прав, а також системи патентної інформації; вміння використовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпеченні правової охорони науково-технічних досягнень і творчої продукції, провести патентно-інформаційні дослідження в певній галузі техніки, знайти аналоги і оформити заявку на об'єкт промислової власності.

Курс	1
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Господарське право	Патентознавство
Правознавство	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність аналізувати і використовувати нормативно законодавчі акти, національні та міжнародні стандарти у сфері інтелектуальної власності для набуття та розпорядження правами інтелектуальної власності.	Знати основні положення законодавства в галузі інтелектуальної власності, основні міжнародні та національні стандарти з інтелектуальної власності; основні терміни та визначення, принципи побудови охорони і захисту прав інтелектуальної власності
Аналіз основ захисту патентних прав, міжнародного співробітництва у сфері інтелектуальної власності, авторського права і суміжних прав, а також системи патентної інформації.	Вміти використовувати на практиці нормативно-правові акти, проводити патентно-інформаційні дослідження в певній галузі техніки, знайти аналоги і оформити заявку на об'єкт промислової власності, використовувати патентну інформацію та документацію при проведенні науково-дослідних (НДР) та інших науково-технічних робіт з метою створення конкурентоспроможної продукції
Здатність складання та подання заявок на отримання охоронних документів в галузі інтелектуальної власності.	Набути навички практичної роботи з нормативно-правовими актами, патентною документацією, в оформленні "ноу-хау" і матеріалів заявки на об'єкт промислової власності (винахід, корисну модель, промисловий зразок, знак для товарів і послуг), а також складання ліцензії та інших договорів з розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інтелектуальна власність та система її правової охорони

- Тема 1. *Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони*
- Тема 2. *Юридична природа права інтелектуальної власності*
- Тема 3. *Основні інститути права інтелектуальної власності*
- Тема 4. *Поняття й ознаки об'єкта авторського права*
- Тема 5. *Суб'єкти авторського права. Права авторів*
- Тема 6. *Захист авторських і суміжних прав*

Змістовий модуль 2. Основи патентного права

- Тема 7. *Загальні поняття про право та його системи. Поняття, предмет і принципи патентного права*
- Тема 8. *Система джерел патентного права та його зв'язок з цивільним, адміністративним, господарським і кримінальним правом*
- Тема 9. *Об'єкти патентного права.*
- Тема 10. *Суб'єкти патентного права*

Перелік практичних (семінарських) / лабораторних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

В ході викладання дисципліни викладачем застосовуються пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) та репродуктивний методи навчання. В якості методів викладання, які направлені на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, застосовуються лекції (тема 1-11), презентації (тема 2, 7, 9), бесіди (тема 5, 8).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей враховує види занять, які, згідно з програмою навчальної дисципліни, передбачають лекційні та лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою:

1) поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє поставити залік, – 60 балів);

2) підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань.

Оцінювання знань аспіранта під час лекційних і практичних занять проводиться за такими критеріями:

- аналізувати та законодавчих та нормативних актів;
- аналізувати зв'язки між об'єктами інтелектуальної власності;
- використовувати в професійній діяльності теорії та методи захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- вирішувати задачі забезпечення та супроводу набуття прав на ОІВ;
- проводити патенто-інформаційні пошуки.

Підсумковий контроль знань та компетентностей аспірантів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення заліку, завданням якого є перевірка розуміння аспірантом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Лекційні заняття: максимальна кількість балів становить 35 (робота на лекції – 10, експрес-опитування – 25).

Практичні заняття: максимальна кількість балів становить 65 (захист практичних робіт – 35, контрольні роботи – 30), а мінімальна – 53.

Самостійна робота: складається з часу, який здобувач витрачає на підготовку до виконання практичних робіт та на підготовку до експрес-опитувань за лекціями та контрольних робіт за л практичними роботами дисципліни, в технологічній карті бали на цей вид робіт не виділені.

Підсумковий контроль: проводиться з урахуванням отриманих балів у продовж семестру.

Здобувача слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС".

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E	незадовільно	не зараховано
35 – 59	FX		

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція "Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони "	Робота на лекції	
Тема 2.	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція "Юридична природа права інтелектуальної власності"	Робота на лекції	1
			Експрес-опитування	5
	Практичне заняття	Практичне заняття №1 "Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель"		
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання практичних робіт.			
Тема 3	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція "Основні інститути права інтелектуальної власності"	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Практичне заняття №2 "Здійснення формальної експертизи заяви на винахід. Державні збори та мита. "	Захист практичних робіт № 1	5
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання практичних робіт.			
Тема	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція " Поняття й ознаки об'єкта	Робота на	1

		<i>авторського права "</i>	лекції	
			Експрес-опитування	5
	Практичне заняття	Практичне заняття №3 " <i>Складання та подання заявки на промисловий зразок "</i>		
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання практичних робіт.		
Тема 5	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція " <i>Суб'єкти авторського права. Права авторів"</i>	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Практичне заняття №4. " <i>Торгова марка "</i>	Захист практичної роботи № 2	5
			Контрольна робота 1	15
Тема 6	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція " <i>Захист авторських і суміжних прав"</i>	Робота на лекції	1
			Експрес-опитування	5
	Практичне заняття	Практичне заняття	Захист практичних робіт № 3	5
			<i>Самостійна робота</i>	
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання практичних робіт. Виконання практичних завдань		
Тема 7	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція " <i>Загальні поняття про право та його системи. Поняття, предмет і принципи патентного права"</i>	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Практичне заняття № 5. Авторське право	Захист практичних робіт № 4	5
		<i>Самостійна робота</i>		
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань		
Тема 8	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція " <i>Тема 8. Система джерел патентного права"</i>	Робота на лекції	1
			Експрес-опитування	5
	Практичне заняття	Практичне заняття	Захист практичних робіт № 5	5
	<i>Самостійна робота</i>			

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань		
Тема 9	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція " Об'єкти патентного права "	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Практичне заняття	Захист практичних робіт № 6	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань		
Тема 10	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція " Суб'єкти патентного права "	Робота на лекції	1
			Експрес-опитування	5
	Практичне заняття	Практичне заняття	Захист практичних робіт № 7	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання практичних робіт.		
Тема 11	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція " Міжнародна охорона інтелектуальної власності "	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	Практичне заняття	Контрольна робота 2	15
			Самостійна робота	
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань		

Рекомендована література

Основна

1. Драпак Г. Основи інтелектуальної власності : навчальний посібник / Г. Драпак, М. Скиба. – Хмельницький : ТУП, 2003. – 135 с.
2. Дроб'язко В. С. Право інтелектуальної власності : навч. посібн. / В. С. Дроб'язко, Р. В. Дроб'язко. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 512 с
3. Кожарская И. Ю. Патентное право : конспект лекций учебного курса / И. Ю. Кожарская. – К. : ЗАО "Инст. интеллектуальной собств. и права", 2003. – 140 с.
4. Кузнецов Ю. М. Патентознаводство та авторське право : підручник / Ю. М. Кузнецов. – К. : Кондор, 2005. – 428 с.
5. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792 // Голос України. –1994. – 234.02.
6. Про власність : Закон України від 7 лютого 1991 р. № 2690 // Голос України. –1991. – 24.04.
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правової охорони інтелектуальної власності : Закон України від 22 травня 2003 р. № 850-IV // Голос України. – 2007. – 19.06.
8. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3769 // Голос України. –1994. – 03.02.

Додаткова

9. Сайт Інституту інтелектуальної власності. Інформаційні ресурси. – Режим доступу : <http://www.iipl.ukrpatent.org> .
- 10 Сайт "Авторське право в Україні". – Режим доступу : <http://copyright.ua>.
11. Сайт патентно юридичної компанії "Atilog". Blog. – Режим доступу : <https://atilog.ua/blog/page/2/>.
12. Сайт Мінекономрозвитку. – Режим доступу : <http://me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=bb27fb37-4305-4686-9ea0-995d1c10f028&tag=DerzhavnaSluzhbaIntelektualnoiVlasnosti> .